

บทที่ 3

วิธีดำเนินการวิจัย

การพัฒนาชุดกิจกรรมการเรียนรู้โดยใช้แนวคิดเกมมิฟิเคชัน เพื่อส่งเสริมทักษะคิดวิเคราะห์ และผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน เรื่อง หน่วยพื้นฐานของสิ่งมีชีวิต สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ผู้วิจัยมีวิธีดำเนินการวิจัยตามลำดับขั้นตอนดังนี้

1. การกำหนดประชากรและการเลือกกลุ่มตัวอย่าง
2. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย
3. การเก็บรวบรวมข้อมูล
4. การวิเคราะห์ข้อมูล
5. สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

การกำหนดประชากรและการเลือกกลุ่มตัวอย่าง

1. ประชากรที่ใช้ในการวิจัย คือ นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ที่กำลังศึกษาอยู่ในภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2564 โรงเรียนเอกชนขนาดใหญ่ในอำเภอเมืองจันทบุรี จังหวัดจันทบุรี จำนวน 283 คน (โรงเรียนขนาดใหญ่ หมายถึง โรงเรียนหรือสถานศึกษาที่มีผู้เรียนตั้งแต่ 1,500 - 2,999 คน)

2. กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย คือ นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ที่กำลังศึกษาอยู่ในภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2564 โรงเรียนสตรีมารดาพิทักษ์ อำเภอเมืองจันทบุรี จังหวัดจันทบุรี จำนวน 1 ห้องเรียน คือ นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1/3 จำนวน 46 คน กลุ่มตัวอย่างได้มาโดยการเลือกแบบเจาะจง (Purposive Sampling)

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ มีดังนี้

1. ชุดกิจกรรมการเรียนรู้โดยใช้แนวคิดเกมมิฟิเคชัน เรื่อง หน่วยพื้นฐานของสิ่งมีชีวิต จำนวน 5 เรื่อง ดังนี้

- 1.1 สิ่งมีชีวิตมีขนาดเล็ก
- 1.2 โครงสร้างและหน้าที่ของเซลล์
- 1.3 ความสัมพันธ์ระหว่างรูปร่างกับการทำหน้าที่ของเซลล์

- 1.4 การจัดระบบของสิ่งมีชีวิต
  - 1.5 การแพร่และการออสโมซิส
  2. แผนจัดการเรียนรู้ โดยใช้แนวคิดเกมมิฟิเคชัน เรื่อง หน่วยพื้นฐานของสิ่งมีชีวิต จำนวน 5 แผน แผนละ 3 ชั่วโมง รวม 15 ชั่วโมง ดังนี้
    - 2.1 สิ่งมีชีวิตมีขนาดเล็ก
    - 2.2 โครงสร้างและหน้าที่ของเซลล์
    - 2.3 ความสัมพันธ์ระหว่างรูปร่างกับการทำหน้าที่ของเซลล์
    - 2.4 การจัดระบบของสิ่งมีชีวิต
    - 2.5 การแพร่และการออสโมซิส
  3. แบบวัดทักษะคิดวิเคราะห์ เรื่อง หน่วยพื้นฐานของสิ่งมีชีวิต เป็นแบบทดสอบ ชนิดปรนัย 4 ตัวเลือก จำนวน 30 ข้อ
  4. แบบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน เรื่อง หน่วยพื้นฐานของสิ่งมีชีวิต เป็นแบบทดสอบ ชนิดปรนัย 4 ตัวเลือก จำนวน 30 ข้อ
  5. แบบวัดเจตคติต่อวิทยาศาสตร์ จำนวน 15 ข้อ
- การสร้างและหาคุณภาพเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย**
1. การสร้างและหาคุณภาพชุดกิจกรรมการเรียนรู้โดยใช้แนวคิดเกมมิฟิเคชัน เรื่อง หน่วยพื้นฐานของสิ่งมีชีวิต
    - 1.1 ศึกษาหลักสูตร วิเคราะห์เนื้อหา และเอกสารประกอบการจัดการเรียนรู้ที่เกี่ยวข้อง เพื่อทำความเข้าใจกับมาตรฐานการเรียนรู้ของหลักสูตร ขอบข่ายเนื้อหา ตัวชี้วัดรายปี วิธีการสอน และการวัดผลประเมินผล ศึกษาแนวคิด ทฤษฎี ในการสร้างชุดกิจกรรมการเรียนรู้โดยใช้แนวคิด เกมมิฟิเคชันเพื่อนำมาสร้างชุดกิจกรรมการเรียนรู้โดยใช้แนวคิดเกมมิฟิเคชัน เรื่อง หน่วยพื้นฐานของสิ่งมีชีวิต

ตาราง 6 วิเคราะห์เนื้อหาในรายวิชาวิทยาศาสตร์ เรื่อง หน่วยพื้นฐานของสิ่งมีชีวิต

จุดประสงค์ของบทเรียน	แนวความคิด	กิจกรรมที่ใช้ ในเกมมิพีเคชัน
1. ใช้กล้องจุลทรรศน์ใช้ แสงศึกษาเซลล์และ โครงสร้างต่าง ๆ ภายในเซลล์	1. สิ่งมีชีวิตทุกชนิดประกอบด้วยเซลล์ 2. สิ่งมีชีวิตบางชนิดประกอบด้วยเซลล์ เพียง 1 เซลล์ บางชนิด ประกอบด้วย เซลล์หลายเซลล์ 3. เซลล์ของสิ่งมีชีวิตมีขนาดเล็กมาก ไม่สามารถมองเห็นได้ด้วยตาเปล่าต้องใช้ กล้องจุลทรรศน์ในการสังเกต	1. สิ่งมีชีวิตมี ขนาดเล็ก
2. เปรียบเทียบรูปร่าง ลักษณะ และโครงสร้างของเซลล์พืช และเซลล์สัตว์ รวมทั้งบรรยาย หน้าที่ของผนังเซลล์ นิวเคลียส เยื่อหุ้มเซลล์ ไซโทพลาซึม แวคิวโอล ไมโทคอนเดรีย และคลอโรพลาสต์	1. เซลล์พืชและเซลล์สัตว์มีโครงสร้าง พื้นฐานเหมือนกัน คือ เยื่อหุ้มเซลล์ ไซโทพลาซึม และนิวเคลียส ส่วนโครงสร้างที่พบในเซลล์พืชแต่ไม่พบ ในเซลล์สัตว์ คือ ผนังเซลล์และ คลอโรพลาสต์ 2. โครงสร้างต่าง ๆ ของเซลล์มีหน้าที่ แตกต่างกัน	2. โครงสร้างและ หน้าที่ของเซลล์
3. อธิบายความสัมพันธ์ ระหว่างรูปร่างกับการทำหน้าที่ ของเซลล์	1. เซลล์ของสิ่งมีชีวิตมีรูปร่างลักษณะ หลากหลายและมีความเหมาะสมกับหน้าที่ ของเซลล์นั้น	3. ความสัมพันธ์ ระหว่างรูปร่าง กับการทำหน้าที่ ของเซลล์
4. อธิบายการจัดระบบของ สิ่งมีชีวิต โดยเริ่มจาก เซลล์ เนื้อเยื่อ อวัยวะ ระบบอวัยวะ จนเป็นสิ่งมีชีวิต	1. พืชและสัตว์เป็นสิ่งมีชีวิตหลายเซลล์ มีการจัดระบบโดยเริ่มจากเซลล์ไปเป็น เนื้อเยื่อ อวัยวะ ระบบอวัยวะและสิ่งมีชีวิต	4. การจัดระบบ ของสิ่งมีชีวิต

ตาราง 6 (ต่อ)

จุดประสงค์ของบทเรียน	แนวความคิด	กิจกรรมที่ใช้ ในเกมมิพีเคชัน
5. อธิบายกระบวนการแพร่และการออสโมซิสจากหลักฐานเชิงประจักษ์และยกตัวอย่างการแพร่และออสโมซิสในชีวิตประจำวัน	1. การนำสารเข้าสู่เซลล์เพื่อใช้ในกระบวนการต่างๆ ของเซลล์ และขจัดสารบางอย่างที่เซลล์ไม่ต้องการออกนอกเซลล์ 2. การแพร่เป็นการเคลื่อนที่ของสารจากบริเวณที่มีความเข้มข้นของสารสูงไปสู่บริเวณที่มีความเข้มข้นของสารต่ำ 3. การออสโมซิสเป็นการแพร่ของน้ำผ่านเยื่อหุ้มเซลล์จากด้านที่มีความเข้มข้นของสารละลายต่ำไปยังด้านที่มีความเข้มข้นของสารละลายสูงกว่า	5. การแพร่และการออสโมซิส

1.2 ออกแบบชุดกิจกรรมการเรียนรู้โดยใช้แนวคิดเกมมิพีเคชัน เรื่อง หน่วยพื้นฐานของสิ่งมีชีวิต ให้สอดคล้องกับเนื้อหาและเกณฑ์การวัดผลประเมินผล

ตาราง 7 การออกแบบชุดกิจกรรมการเรียนรู้โดยใช้แนวคิดเกมมิพีเคชัน เรื่อง หน่วยพื้นฐานของสิ่งมีชีวิต

กิจกรรม	แนวคิดเกมมิพีเคชัน			การจัดกิจกรรม
	กลไกของเกม	พลวัตของเกม	อารมณ์	
สิ่งมีชีวิตมีขนาดเล็ก	- การทำกติกาของกิจกรรม	- ความต้องการได้แต้ม	- ความตื่นเต้น	<u>ขั้นสร้างความสนใจ</u> - ครูผู้สอนแจ้งจุดประสงค์ในการทำกิจกรรม - ครูผู้สอนแจ้งเกณฑ์ในการทำกิจกรรม การสะสมชิ้นส่วนของเซลล์ และการสะสมแต้ม
	- การสะสมแต้ม	- ความต้องการของรางวัล	- สนุกสนานในการทำกิจกรรม	
	- การสะสมชิ้นส่วนเซลล์	- ความต้องการติดอันดับ	กิจกรรม	

ตาราง 7 (ต่อ)

กิจกรรม	แนวคิดเกมมิฟิเคชัน			การจัดกิจกรรม
	กลไกของเกม	พลวัตของเกม	อารมณ์	
(ไซโทพลาสซึมและนิวเคลียส) - การจัดอันดับคะแนน	- ความต้องการชิ้นส่วนเซลล์ (ไซโทพลาสซึมและนิวเคลียส)	- ความต้องการชิ้นส่วนเซลล์ (ไซโทพลาสซึมและนิวเคลียส)	อารมณ์	<p><u>ขั้นสำรวจและค้นหา</u></p> <p>- ให้นักเรียนศึกษาใบความรู้เรื่อง สิ่งมีชีวิตมีขนาดเล็ก</p> <p>- นักเรียนทดลองใช้กล้องจุลทรรศน์ส่งสไลด์ที่ครูผู้สอนเตรียมไว้</p> <p>- ครูผู้สอนอธิบายเพิ่มเติมโดยการใช้สื่อ Power Point และวิดีโอ</p> <p>- ครูผู้สอนให้ภารกิจการตอบคำถาม</p> <p><u>ขั้นอธิบายและลงข้อสรุป</u></p> <p>- ให้นักเรียนทำภารกิจเกมกู่หู่ไอ้</p> <p>- ครูผู้สอนและนักเรียนช่วยกันอภิปรายความรู้ที่ได้จากกิจกรรม เรื่อง สิ่งมีชีวิตมีขนาดเล็ก</p> <p><u>ขั้นขยายความรู้</u></p> <p>- ให้นักเรียนดูภาพและวิดีโอของสิ่งมีชีวิตต่าง ๆ ที่ถูกถ่ายภายใต้กล้องจุลทรรศน์ประเภทต่าง ๆ</p> <p><u>ขั้นประเมิน</u></p> <p>- ให้นักเรียนทำแบบทดสอบเรื่อง สิ่งมีชีวิตมีขนาดเล็ก</p>

ลิขสิทธิ์ของมหาวิทยาลัยราชภัฏรำไพพรรณี

ตาราง 7 (ต่อ)

กิจกรรม	แนวคิดเกมมิฟิเคชัน			การจัดกิจกรรม
	กลไกของเกม	พลวัตของเกม	อารมณ์	
โครงสร้าง และหน้าที่ ของเซลล์	- การทำกติกา ของกิจกรรม - การสะสม แต้ม - การสะสม ชิ้นส่วนเซลล์ (ร่างแหเอน โดพลาซิม และ ไรโบโซม) - การจัด อันดับ คะแนน	- ความต้องการ ได้แต้ม - ความต้องการ ของรางวัล - ความต้องการ ติดอันดับ - ความต้องการ ชิ้นส่วนเซลล์ (ร่างแห เอนโดพลาซิม และไรโบโซม)	- ความ ตื่นเต้น สนุกสนาน ในการทำ กิจกรรม	- จัดอันดับและให้รางวัลกับ นักเรียนที่ได้รับแต้มสะสม สูงสุด 3 อันดับ <u>ขึ้นสร้างความสนใจ</u> - ครูผู้สอนให้นักเรียนดูวิดีโอ เกี่ยวกับโครงสร้างของเซลล์ พืชและเซลล์สัตว์ที่เห็นภายใต้ กล้องจุลทรรศน์ <u>ขึ้นสำรวจและค้นหา</u> - ให้นักเรียนศึกษาใบความรู้ เรื่อง โครงสร้างและหน้าที่ ของเซลล์ - ครูผู้สอนอธิบายเพิ่มเติม โดยการ ใช้สื่อ Power Point และวิดีโอ - ครูผู้สอนให้ภารกิจ การตอบคำถาม <u>ขึ้นอธิบายและลงข้อสรุป</u> - ให้นักเรียนทำภารกิจเดิมชื่อ ส่วนประกอบของเซลล์ - ครูผู้สอนและนักเรียน ช่วยกันอภิปรายความรู้ที่ได้ จากกิจกรรม เรื่อง โครงสร้าง และหน้าที่ของเซลล์

ตาราง 7 (ต่อ)

กิจกรรม	แนวคิดเกมมิฟิเคชัน			การจัดกิจกรรม
	กลไกของเกม	พลวัตของเกม	อารมณ์	
				<u>ขั้นขยายความรู้</u> - ให้นักเรียนดูภาพและวิดีโอ ส่วนประกอบของเซลล์ที่ถ่าย ภายใต้กล้องจุลทรรศน์
				<u>ขั้นประเมิน</u> - ให้นักเรียนทำแบบทดสอบ เรื่อง โครงสร้างและหน้าที่ของเซลล์ - จัดอันดับและให้รางวัลกับนักเรียนที่ได้รับเต็มสะสม สูงสุด 3 อันดับ
ความสัมพันธ์ระหว่างรูปร่างกับการทำหน้าที่ของเซลล์	- การทำกติกาของกิจกรรม - การสะสมแต้ม - การสะสมชิ้นส่วนเซลล์ (กอลจิบอดี และเวคิวโอล) - การจัดอันดับคะแนน	- ความต้องการได้แต้ม - ความต้องการของรางวัล - ความต้องการติดอันดับ - ความต้องการชิ้นส่วนเซลล์ (กอลจิบอดี และเวคิวโอล)	- ความตื่นเต้น สนุกสนานในการทำกิจกรรม	<u>ขั้นสร้างความสนใจ</u> - ครูผู้สอนให้นักเรียนดูวิดีโอเกี่ยวกับรูปร่างของเซลล์ต่าง ๆ <u>ขั้นสำรวจและค้นหา</u> - ให้นักเรียนศึกษาใบความรู้ เรื่อง ความสัมพันธ์ระหว่างรูปร่างและหน้าที่ของเซลล์ - ครูผู้สอนอธิบายเพิ่มเติม โดยการใช้สื่อ Power Point และวิดีโอ - ครูผู้สอนให้ภารกิจ การตอบคำถาม
				<u>ขั้นอธิบายและลงข้อสรุป</u> - ให้นักเรียนทำภารกิจจับคู่ชื่อเซลล์ต่าง ๆ กับลักษณะรูปร่างกับการทำหน้าที่ของเซลล์

ตาราง 7 (ต่อ)

กิจกรรม	แนวคิดเกมมิฟิเคชัน			การจัดกิจกรรม
	กลไกของเกม	พลวัตของเกม	อารมณ์	
				<ul style="list-style-type: none"> - ครูผู้สอนและนักเรียนช่วยกันอภิปรายความรู้ที่ได้จากกิจกรรม เรื่อง ความสัมพันธ์ระหว่างรูปร่างและหน้าที่ของเซลล์ <u>ขั้นขยายความรู้</u> - ให้นักเรียนดูภาพแสดงรูปร่างของเซลล์ชนิดต่าง ๆ <u>ขั้นประเมิน</u> - ให้นักเรียนทำแบบทดสอบเรื่อง ความสัมพันธ์ระหว่างรูปร่างและหน้าที่ของเซลล์ - จัดอันดับและให้รางวัลกับนักเรียนที่ได้รับเต็มสะสมสูงสุด 3 อันดับ
การจัดระบบของสิ่งมีชีวิต	<ul style="list-style-type: none"> - การทำกติกาของกิจกรรม - การสะสมแต้ม - การสะสมชิ้นส่วนเซลล์ (ไมโทคอนเดรียและเยื่อหุ้มเซลล์) 	<ul style="list-style-type: none"> - ความต้องการได้แต้ม - ความต้องการของรางวัล - ความต้องการเป็นติดอันดับ 	<ul style="list-style-type: none"> - ความตื่นเต้น - สนุกสนานในการทำกิจกรรม 	<ul style="list-style-type: none"> <u>ขั้นสร้างความสนใจ</u> - ครูผู้สอนให้นักเรียนดูวิดีโอเกี่ยวกับ ปฏิสนธิ และการพัฒนาเป็นร่างกาย <u>ขั้นสำรวจและค้นหา</u> - ให้นักเรียนศึกษาใบความรู้เรื่อง การจัดระบบของสิ่งมีชีวิต

ตาราง 7 (ต่อ)

กิจกรรม	แนวคิดเกมมิฟิเคชัน			การจัดกิจกรรม
	กลไกของเกม	พลวัตของเกม	อารมณ์	
	- การจัดอันดับคะแนน	- ความต้องการชิ้นส่วนเซลล์ (ไมโทคอนเดรียและเยื่อหุ้มเซลล์)		- ครูผู้สอนอธิบายเพิ่มเติมโดยใช้สื่อ Power Point และวิดีโอ - ครูผู้สอนให้ภารกิจ การตอบคำถาม ขั้นขยายความรู้ - ครูผู้สอนให้ภารกิจค้นหาตัวอย่างเพิ่มเติมเกี่ยวกับการจัดระบบของสิ่งมีชีวิต ขั้นประเมิน - ให้นักเรียนทำแบบทดสอบเรื่อง การจัดระบบของสิ่งมีชีวิต - จัดอันดับและให้รางวัลกับนักเรียนที่ได้รับเต็มสะสมสูงสุด 3 อันดับ ขั้นสร้างความสนใจ
การแพร่และการออสโมซิส	- การทำกติกาของกิจกรรม - การสะสมแต้ม - การจัดอันดับคะแนน	- ความต้องการได้แต้ม - ความต้องการติดอันดับ	- ความตื่นเต้น สนุกสนาน - ความอยากเอาชนะ	- ครูผู้สอนให้นักเรียนดูวิดีโอเกี่ยวกับ การแพร่ของควันทรงรูป ขั้นสำรวจและค้นหา - ให้นักเรียนศึกษาไปความรู้เรื่อง การแพร่และการออสโมซิส

ตาราง 7 (ต่อ)

กิจกรรม	แนวคิดเกมมิฟิเคชัน			การจัดกิจกรรม
	กลไกของเกม	พลวัตของเกม	อารมณ์	
		- ความต้องการ ของรางวัลใหญ่ จากการสะสม แต้มจาก กิจกรรม ทั้งหมด	- ความ สมหวังที่ ได้รางวัล ใหญ่ - ความ ผิดหวัง ที่ไม่ได้ รางวัล ใหญ่	- นักเรียนศึกษาการทดลอง เรื่อง การแพร่และ การออสโมซิส จาก อินเตอร์เน็ต และนำมาสาธิต ให้เพื่อน ๆ ในห้องดู - ครูผู้สอนอธิบายเพิ่มเติม โดยใช้สื่อ Power Point และวิดีโอ - ครูผู้สอนให้การกิจการตอบ คำถาม <u>ขั้นอธิบายและลงข้อสรุป</u> - ครูผู้สอนและนักเรียน ช่วยกันอภิปรายความรู้ที่ได้ จากกิจกรรม เรื่อง การแพร่ และการออสโมซิส <u>ขั้นขยายความรู้</u> - ครูผู้สอนให้ดูภาพการแพร่ ของสารต่าง ๆ และ การออสโมซิสของน้ำเข้าสู่ เซลล์พืชและเซลล์สัตว์ <u>ขั้นประเมิน</u> - ให้นักเรียนทำแบบทดสอบ เรื่อง การแพร่และ การออสโมซิส - จัดอันดับนักเรียนที่ได้รับ แต้มสะสมสูงสุด 3 อันดับ

ตาราง 7 (ต่อ)

กิจกรรม	แนวคิดเกมมิฟิเคชัน			การจัดกิจกรรม
	กลไกของเกม	พลวัตของเกม	อารมณ์	
				- มอบของรางวัลใหญ่ จากการสะสมแต้ม จากกิจกรรมทั้งหมด

1.3 ดำเนินการสร้างชุดกิจกรรมการเรียนรู้โดยใช้แนวคิดเกมมิฟิเคชัน เรื่อง หน่วยพื้นฐานของสิ่งมีชีวิต จำนวน 1 ชุด ประกอบด้วย 5 กิจกรรม แต่ละกิจกรรมใช้เวลา 3 ชั่วโมง รวมระยะเวลา 15 ชั่วโมง

1.4 นำชุดกิจกรรมการเรียนรู้โดยใช้แนวคิดเกมมิฟิเคชัน เรื่อง หน่วยพื้นฐานของสิ่งมีชีวิต เสนอต่ออาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ เพื่อตรวจสอบความถูกต้องเหมาะสม แล้วนำไปปรับปรุงแก้ไขตามคำแนะนำ

1.5 นำชุดกิจกรรมการเรียนรู้โดยใช้แนวคิดเกมมิฟิเคชัน เรื่อง หน่วยพื้นฐานของสิ่งมีชีวิต เสนอต่อผู้ทรงคุณวุฒิจำนวน 5 ท่าน เพื่อตรวจพิจารณาความเหมาะสมของชุดกิจกรรมเกี่ยวกับคู่มือการใช้ชุดกิจกรรม คู่มือครู คู่มือนักเรียน คำชี้แจงกิจกรรม ใบความรู้ แบบทดสอบท้ายกิจกรรม และเฉลยแบบทดสอบท้ายกิจกรรม ประเมินโดยใช้แบบประเมิน เป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ ตามวิธีของลิเคิร์ต (Likert) (พวงรัตน์ ทวีรัตน์. 2543 : 107) ได้กำหนดคะแนนการประเมิน ดังนี้

- 5 หมายถึง คุณภาพเหมาะสมมากที่สุด
- 4 หมายถึง คุณภาพเหมาะสมมาก
- 3 หมายถึง คุณภาพเหมาะสมปานกลาง
- 2 หมายถึง คุณภาพเหมาะสมน้อย
- 1 หมายถึง คุณภาพเหมาะสมน้อยที่สุด

1.6 วิเคราะห์ผลการประเมินของผู้ทรงคุณวุฒิทั้ง 5 ท่าน แล้วเทียบกับเกณฑ์ระดับคุณภาพความเหมาะสมตามค่าเฉลี่ย ดังนี้

- 4.51 - 5.00 หมายถึง มีคุณภาพเหมาะสมอยู่ในระดับมากที่สุด
- 3.51 - 4.50 หมายถึง มีคุณภาพเหมาะสมอยู่ในระดับมาก
- 2.51 - 3.50 หมายถึง มีคุณภาพเหมาะสมอยู่ในระดับปานกลาง

1.51 - 2.50 หมายถึง มีคุณภาพเหมาะสมอยู่ในระดับน้อย

1.00 - 1.50 หมายถึง มีคุณภาพเหมาะสมอยู่ในระดับน้อยที่สุด

โดยกำหนดให้คะแนนเฉลี่ย 3.51 ขึ้นไป เป็นเกณฑ์คุณภาพความเหมาะสมที่ยอมรับ ว่าชุดกิจกรรมการเรียนรู้โดยใช้แนวคิดเกมมิฟิเคชัน เรื่อง หน่วยพื้นฐานของสิ่งมีชีวิต มีคุณภาพ สามารถนำไปใช้ได้ ซึ่งผลการวิเคราะห์ที่อยู่ในระดับ มากที่สุด ค่าเฉลี่ยอยู่ที่ 4.70 (ภาคผนวก ค)

1.7 นำชุดกิจกรรมการเรียนรู้โดยใช้แนวคิดเกมมิฟิเคชัน เรื่อง หน่วยพื้นฐานของสิ่งมีชีวิต ที่ได้รับการปรับปรุงแก้ไขตามคำแนะนำของผู้ทรงคุณวุฒิแล้ว ไปทดสอบประสิทธิภาพตามหลักการของซัยยัค พรหมวงศ์ (ซัยยัค พรหมวงศ์, 2556 : 11 - 12) โดยทดสอบประสิทธิภาพแบบเดี่ยว (1:1) กับนักเรียน 3 คน โดยใช้เด็กอ่อน ปานกลาง และเด็กเก่ง ซึ่งไม่ใช่กลุ่มเดียวกันกับกลุ่มตัวอย่างในการทดสอบประสิทธิภาพภาคสนาม ระหว่างทดสอบประสิทธิภาพให้จับเวลาในการประกอบ กิจกรรม สังเกตพฤติกรรมของผู้เรียน ประเมินประสิทธิภาพจากการนำคะแนนแบบทดสอบระหว่างเรียนและทดสอบหลังเรียน มาคำนวณหาประสิทธิภาพ หากไม่ถึงเกณฑ์ต้องปรับปรุงเนื้อหา ซึ่งผลการวิเคราะห์อยู่ในระดับ 79.33/80.00 ซึ่งผลการวิเคราะห์มีประสิทธิภาพสูงตั้งแต่ครั้งแรก เนื่องจากสร้างชุดกิจกรรมการเรียนรู้เป็นการนำการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ที่ผู้วิจัยมีการใช้อยู่แล้ว มาเพิ่มเติมแนวคิดเกมมิฟิเคชันที่ชัดเจนและเป็นระบบมากขึ้น และจากการสังเกตพฤติกรรมของนักเรียนระหว่างการเรียนรู้ผ่านชุดกิจกรรมการเรียนรู้โดยใช้แนวคิดเกมมิฟิเคชัน และสัมภาษณ์ความคิดเห็นของนักเรียนที่มีต่อการใช้ชุดกิจกรรมการเรียนรู้ ในด้านเนื้อหา เวลาแบบไม่เป็นทางการ พบว่า ชุดกิจกรรมการเรียนรู้มีการกำหนดเกณฑ์ในการให้แต้มสะสมและกติกาที่ชัดเจน ส่งผลให้นักเรียนมุ่งมั่นในการทำกิจกรรมดี ตั้งใจทำตามกติกาของกิจกรรม มีเป้าหมายในการสะสมแต้ม การสะสมชิ้นส่วนเซลล์ เพื่อให้ได้ของรางวัลท้ายกิจกรรมและรางวัลใหญ่ มีความสนุกสนาน แต่สำหรับนักเรียนอ่อนยังรู้สึกว่าการยังไม่ทำให้รู้สึกท้าทายเท่าที่ควร และมีข้อบกพร่องในด้านระยะเวลาในการทำกิจกรรมใช้เวลาเกินที่กำหนดประมาณ 10 นาที

1.8 นำชุดกิจกรรมการเรียนรู้โดยใช้แนวคิดเกมมิฟิเคชัน เรื่อง หน่วยพื้นฐานของสิ่งมีชีวิต ที่ผ่านการทดสอบแบบเดี่ยวปรับปรุงแก้ไข และนำมาทดสอบประสิทธิภาพแบบกลุ่ม (1:10) กับนักเรียน 10 คน โดยใช้เด็กอ่อน ปานกลาง และเด็กเก่ง ซึ่งไม่ใช่กลุ่มเดียวกันกับกลุ่มตัวอย่างในการทดสอบประสิทธิภาพแบบเดี่ยวและกลุ่มใหญ่ ประเมินประสิทธิภาพจากการนำคะแนนแบบทดสอบระหว่างเรียนและทดสอบหลังเรียน มาคำนวณหาประสิทธิภาพ หากไม่ถึงเกณฑ์ต้องปรับปรุงความเหมาะสมของเวลา ภาษา เนื้อหา และกิจกรรมการเรียนรู้ตามที่กำหนดไว้ในชุดกิจกรรม ซึ่งผลการวิเคราะห์อยู่ในระดับ 79.80/80.33 ซึ่งไม่ต่างจากการทดสอบประสิทธิภาพแบบเดี่ยวมาก เนื่องมาจากรูปแบบของชุดกิจกรรมการเรียนรู้ส่วนใหญ่อยู่ในเกณฑ์ที่ดีอยู่แล้ว

เพียงแต่ในการทำกิจกรรมมีการใช้เวลาที่มากเกินไป ผู้วิจัยจึงปรับในเรื่องของเวลาในส่วนที่นานเกินไปให้กระชับขึ้น และปรับให้กิจกรรมมีความท้าทายมากขึ้น และจากการสังเกตพฤติกรรมของนักเรียนระหว่างการเรียนรู้ผ่านชุดกิจกรรมการเรียนรู้โดยใช้แนวคิดเกมมิฟิเคชัน และสัมภาษณ์ความคิดเห็นของนักเรียนที่มีต่อการใช้ชุดกิจกรรมการเรียนรู้ ในด้านเนื้อหา เวลา แบบไม่เป็นทางการ พบว่า นักเรียนมีมุ่งมั่นในการทำกิจกรรมดี ตั้งใจทำตามกติกาของกิจกรรม มีเป้าหมายในการสะสมแต้ม การสะสมชิ้นส่วนเซลล์ เพื่อให้ได้ของรางวัล รู้สึกตื่นเต้น สนุกสนานในการทำกิจกรรมการเรียนรู้ มีความท้าทายในการทำกิจกรรม แต่ยังมีนักเรียนบางส่วนไม่มีส่วนร่วมในกิจกรรมกลุ่ม เนื่องจากจำนวนสมาชิกในกลุ่มมีเยอะเกินไป ผู้วิจัยจึงปรับการแบ่งกลุ่มในการทดลองใช้ครั้งต่อไป

1.9 นำชุดกิจกรรมการเรียนรู้โดยใช้แนวคิดเกมมิฟิเคชัน เรื่อง หน่วยพื้นฐานของสิ่งมีชีวิต ที่ผ่านการทดลองใช้ มาปรับปรุงแก้ไขข้อบกพร่อง เพื่อให้มีความถูกต้องเหมาะสม อย่างสมบูรณ์ก่อนนำไปทดสอบประสิทธิภาพภาคสนาม (1:100) กับนักเรียน 40 คน โดยใช้เด็กอ่อน ปานกลาง และเด็กเก่ง ระหว่างทดสอบประสิทธิภาพให้จับเวลาในการประกอบ กิจกรรมสังเกตพฤติกรรมของผู้เรียน ประเมินประสิทธิภาพจากการนำคะแนนแบบทดสอบระหว่างเรียน และทดสอบหลังเรียน มาคำนวณหาประสิทธิภาพ ซึ่งผลการวิเคราะห์อยู่ในระดับ 83.20/83.25 จากการสังเกตพฤติกรรมของนักเรียนระหว่างการเรียนรู้ผ่านชุดกิจกรรมการเรียนรู้โดยใช้แนวคิดเกมมิฟิเคชัน และสัมภาษณ์ความคิดเห็นของนักเรียนที่มีต่อการใช้ชุดกิจกรรมการเรียนรู้ พบว่า ทั้งนักเรียนอ่อน ปานกลาง และเก่ง มีความมุ่งมั่นในการทำกิจกรรมดี ตั้งใจทำตามกติกาของกิจกรรม ตั้งใจทำภารกิจที่อยู่ในชุดกิจกรรมการเรียนรู้ ทั้งภารกิจที่ต้องทำเดี่ยวและทำกลุ่ม ในส่วนของภารกิจที่ต้องทำเป็นกลุ่มเห็นถึงการช่วยเหลือของนักเรียนเก่ง และปานกลาง ที่มีต่อนักเรียนอ่อน เนื่องจากมีเป้าหมายที่ต้องการแต้มสะสมร่วมกัน นักเรียนที่เก่งอยู่แล้วมีความต้องการที่อยู่อันดับสูงสุดจึงมีความตั้งใจตลอดกิจกรรม ส่วนนักเรียนอ่อนจะรู้สึกสนุกสนานในการทำกิจกรรม เพราะมีรูปแบบคล้ายการเล่นเกม ทำให้นักเรียนไม่เครียด กล้าซักถามในสิ่งที่สงสัยมากขึ้น เพราะเมื่อนักเรียนสงสัยก็จะได้รับแต้มสะสม นักเรียนมีความรู้สึกรู้สึกว่าการได้แต้มสะสมไม่ใช่เรื่องยากอีกต่อไป การเรียนวิทยาศาสตร์เป็นเรื่องที่สนุกและเข้าใจงานมากขึ้น

2. การสร้างและหาคุณภาพแผนจัดการเรียนรู้โดยใช้แนวคิดเกมมิฟิเคชัน เรื่อง หน่วยพื้นฐานของสิ่งมีชีวิต

2.1 ศึกษาหลักสูตร วิเคราะห์เนื้อหา และเอกสารประกอบการจัดการเรียนรู้ที่เกี่ยวข้อง เพื่อทำความเข้าใจกับมาตรฐานการเรียนรู้ของหลักสูตร ขอบข่ายเนื้อหา ตัวชี้วัดรายปี วิธีการสอน และการวัดผลประเมินผล ศึกษาแนวคิด ทฤษฎี ในการสร้างแผนจัดการเรียนรู้โดยใช้แนวคิดเกมมิฟิเคชัน เพื่อนำมาสร้างแผนการเรียนรู้โดยใช้แนวคิดเกมมิฟิเคชัน เรื่อง หน่วยพื้นฐานของสิ่งมีชีวิต

2.2 ออกแบบและสร้างแผนการเรียนรู้โดยใช้แนวคิดเกมมิฟิเคชัน เรื่อง หน่วยพื้นฐานของสิ่งมีชีวิต ให้สอดคล้องกับมาตรฐานการเรียนรู้และตัวชี้วัด จำนวน 5 แผน แผนละ 3 ชั่วโมง รวม 15 ชั่วโมง ดังนี้

ตาราง 8 ออกแบบแผนการเรียนรู้โดยใช้แนวคิดเกมมิฟิเคชัน เรื่อง หน่วยพื้นฐานของสิ่งมีชีวิต

แผนจัดการเรียนรู้	จุดประสงค์ของบทเรียน	ชั่วโมง
แผนที่ 1 สิ่งมีชีวิตมีขนาดเล็ก	<ol style="list-style-type: none"> อธิบายได้ว่าสิ่งมีชีวิตทุกชนิดประกอบด้วยเซลล์ เซลล์ของสิ่งมีชีวิตมีขนาดเล็กมากไม่สามารถมองเห็นได้ด้วยตาเปล่าต้องใช้กล้องจุลทรรศน์ใช้แสงในการสังเกต (K) สามารถใช้กล้องจุลทรรศน์ใช้แสงศึกษาเซลล์และโครงสร้างต่างๆ ภายในเซลล์ และเปรียบเทียบสิ่งมีชีวิตเซลล์เดียวและสิ่งมีชีวิตหลายเซลล์ได้อย่างถูกต้อง (P) มีความสนใจ การเห็นความสำคัญ และมีความชอบในการเรียนเรื่อง การใช้กล้องจุลทรรศน์ใช้แสงและโครงสร้างต่าง ๆ ภายในเซลล์ (A) 	3
แผนที่ 2 โครงสร้างและหน้าที่ของเซลล์	<ol style="list-style-type: none"> บรรยาย หน้าที่และองค์ประกอบของเซลล์ได้ (K) เปรียบเทียบรูปร่างและ โครงสร้างของเซลล์พืชและเซลล์สัตว์ (P) มีความสนใจ เห็นความสำคัญ และมีความชอบในการเรียน เรื่อง โครงสร้างและหน้าที่ของเซลล์ (A) 	3
แผนที่ 3 ความสัมพันธ์ระหว่างรูปร่างกับการทำหน้าที่ของเซลล์	<ol style="list-style-type: none"> อธิบายความสัมพันธ์ระหว่างรูปร่างกับการทำหน้าที่ของเซลล์ (K) ระบุความสัมพันธ์ระหว่างรูปร่างกับการทำหน้าที่ของเซลล์ได้อย่างถูกต้อง (P) มีความสนใจ เห็นความสำคัญ และมีความชอบในการเรียน เรื่อง ความสัมพันธ์ระหว่างรูปร่างกับการทำหน้าที่ของเซลล์ (A) 	3

ตาราง 8 (ต่อ)

แผนจัดการเรียนรู้	จุดประสงค์ของบทเรียน	ชั่วโมง
แผนที่ 4 การจัดระบบของสิ่งมีชีวิต	1. อธิบายการจัดระบบของสิ่งมีชีวิต (K) 2. สามารถจัดระบบของ เซลล์ เนื้อเยื่อ อวัยวะ ระบบอวัยวะและสิ่งมีชีวิตได้อย่างถูกต้อง (P) 3. มีความสนใจ เห็นความสำคัญ และมีความชอบในการเรียน เรื่อง จัดระบบของสิ่งมีชีวิต (A)	3
แผนที่ 5 การแพร่และการออสโมซิส	1. อธิบายกระบวนการแพร่และการออสโมซิส (K) 2. ทำการทดลอง กระบวนการแพร่และการออสโมซิสได้ถูกต้อง (P) 3. มีความสนใจ เห็นความสำคัญ และมีความชอบในการเรียน เรื่อง กระบวนการแพร่และการออสโมซิส (A)	3

2.3 แผนจัดการเรียนรู้โดยใช้แนวคิดเกมมิฟิเคชัน เรื่อง หน่วยพื้นฐานของสิ่งมีชีวิต เสนอต่ออาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ เพื่อตรวจสอบความถูกต้องเหมาะสม แล้วนำไปปรับปรุงแก้ไขตามคำแนะนำ

2.4 นำแผนจัดการเรียนรู้โดยใช้แนวคิดเกมมิฟิเคชัน เรื่อง หน่วยพื้นฐานของสิ่งมีชีวิต เสนอต่อผู้ทรงคุณวุฒิจำนวน 5 ท่าน เพื่อตรวจพิจารณาความเหมาะสมของแผนจัดการเรียนรู้ ประเมินโดยใช้แบบประเมิน เป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ ตามวิธีของลิเคิร์ต (Likert) (พวงรัตน์ ทวีรัตน์. 2543 : 107) ได้กำหนดคะแนน การประเมิน ดังนี้

- 5 หมายถึง คุณภาพเหมาะสมมากที่สุด
- 4 หมายถึง คุณภาพเหมาะสมมาก
- 3 หมายถึง คุณภาพเหมาะสมปานกลาง
- 2 หมายถึง คุณภาพเหมาะสมน้อย
- 1 หมายถึง คุณภาพเหมาะสมน้อยที่สุด

2.5 วิเคราะห์ผลการประเมินของผู้ทรงคุณวุฒิทั้ง 5 ท่าน แล้วเทียบกับเกณฑ์ระดับคุณภาพความเหมาะสมตามค่าเฉลี่ย ดังนี้

- 4.51 - 5.00 หมายถึง มีคุณภาพเหมาะสมอยู่ในระดับมากที่สุด
- 3.51 - 4.50 หมายถึง มีคุณภาพเหมาะสมอยู่ในระดับมาก

2.51 - 3.50 หมายถึง มีคุณภาพเหมาะสมอยู่ในระดับปานกลาง
 1.51 - 2.50 หมายถึง มีคุณภาพเหมาะสมอยู่ในระดับน้อย
 1.00 - 1.50 หมายถึง มีคุณภาพเหมาะสมอยู่ในระดับน้อยที่สุด
 โดยกำหนดให้คะแนนเฉลี่ย 3.51 ขึ้นไป เป็นเกณฑ์คุณภาพความเหมาะสมที่ยอมรับว่า แผนจัดการเรียนรู้โดยใช้แนวความคิดมิมิพีเคชั่น เรื่อง หน่วยพื้นฐานของสิ่งมีชีวิต มีคุณภาพสามารถนำไปใช้ได้ ซึ่งผลการวิเคราะห์ที่อยู่ในระดับ มากที่สุด ค่าเฉลี่ยอยู่ที่ 4.70 (ภาคผนวก ง)

2.6 วิเคราะห์ข้อเสนอแนะจากผู้ทรงคุณวุฒิ ผู้วิจัยใช้วิธีการวิเคราะห์เนื้อหาในแบบประเมินความเหมาะสมของแผนการจัดการเรียนรู้เพื่อนำไปใช้ในการปรับปรุง

3. การสร้างและหาคุณภาพแบบวัดทักษะคิดวิเคราะห์ เรื่อง หน่วยพื้นฐานของสิ่งมีชีวิต

3.1 ศึกษาเอกสารเกี่ยวกับความหมาย องค์ประกอบ และแนวทางการประเมินทักษะคิดวิเคราะห์

3.2 สร้างตารางวิเคราะห์หลักสูตร โดยการวิเคราะห์มาตรฐานการเรียนรู้ ตัวชี้วัดสาระการเรียนรู้ จุดประสงค์การเรียนรู้ และแนวคิดเขียนข้อสอบวัดทักษะคิดวิเคราะห์ โดยกำหนดทักษะคิดวิเคราะห์ที่ต้องการวัด

ตาราง 9 วิเคราะห์หลักสูตรเพื่อสร้างข้อสอบวัดทักษะคิดวิเคราะห์

กิจกรรม	ทักษะคิดวิเคราะห์	จำนวน (ข้อ)	รวม (ข้อ)
1. สิ่งมีชีวิตมีขนาดเล็ก	1. วิเคราะห์ความสำคัญ	2	6
	2. วิเคราะห์ความสัมพันธ์	2	
	3. วิเคราะห์หลักการ	2	
2. โครงสร้างและหน้าที่ของเซลล์	1. วิเคราะห์ความสำคัญ	2	6
	2. วิเคราะห์ความสัมพันธ์	2	
	3. วิเคราะห์หลักการ	2	
3. ความสัมพันธ์ระหว่างรูปร่างกับการหน้าที่ของเซลล์	1. วิเคราะห์ความสำคัญ	2	6
	2. วิเคราะห์ความสัมพันธ์	2	
	3. วิเคราะห์หลักการ	2	
4. การจัดระบบของสิ่งมีชีวิต	1. วิเคราะห์ความสำคัญ	2	6
	2. วิเคราะห์ความสัมพันธ์	2	
	3. วิเคราะห์หลักการ	2	

ตาราง 9 (ต่อ)

กิจกรรม	ทักษะคิดวิเคราะห์	จำนวน (ข้อ)	รวม (ข้อ)
5. การแพร่และการออสโมซิส	1. วิเคราะห์ความสำคัญ	2	6
	2. วิเคราะห์ความสัมพันธ์	2	
	3. วิเคราะห์หลักการ	2	
รวมจำนวนข้อสอบทั้งหมด			30

3.3 สร้างข้อสอบ จากการวางแผนการสร้างข้อสอบ (Test Blueprint)

3.4 นำข้อสอบวัดทักษะคิดวิเคราะห์ เสนอต่ออาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ตรวจสอบ และให้ข้อเสนอแนะ เพื่อนำไปปรับปรุงแก้ไข

3.5 นำข้อสอบวัดทักษะคิดวิเคราะห์ เสนอต่อผู้ทรงคุณวุฒิจำนวน 5 ท่าน เพื่อตรวจสอบ ความเที่ยงตรงเชิงเนื้อหา โดยวิเคราะห์ค่าดัชนีความสอดคล้อง (Index of Item Objective Congruence : IOC) ซึ่งมีเกณฑ์การพิจารณาให้คะแนนดังนี้

ให้คะแนน -1 เมื่อแน่ใจว่าข้อสอบนั้นไม่สอดคล้องกับจุดประสงค์

ให้คะแนน 0 เมื่อไม่แน่ใจว่าข้อสอบนั้นสอดคล้องกับจุดประสงค์

ให้คะแนน +1 เมื่อแน่ใจว่าข้อสอบนั้นสอดคล้องกับจุดประสงค์

โดยพิจารณาข้อสอบที่มีค่า IOC ตั้งแต่ 0.50 - 1.00 ถือเป็นข้อสอบที่มีความสอดคล้อง กรณีข้อสอบไม่ถึงเกณฑ์ต้องปรับปรุงตามคำแนะนำของผู้ทรงคุณวุฒิให้ถึงเกณฑ์ ซึ่งผลการประเมินความเที่ยงตรงเชิงเนื้อหาของข้อสอบวัดทักษะคิดวิเคราะห์ รายข้อของผู้ทรงคุณวุฒิมีค่า IOC ตั้งแต่ 0.60 - 1.00 (ภาคผนวก จ)

3.6 นำข้อสอบวัดทักษะคิดวิเคราะห์ ที่ปรับปรุงแก้ไขตามคำแนะนำของผู้ทรงคุณวุฒิ แล้วไปทดลองใช้ (Try Out) กับนักเรียนที่เคยเรียนเรื่อง หน่วยพื้นฐานของสิ่งมีชีวิต จำนวน 30 คน เพื่อหาค่าความยากง่าย และค่าอำนาจจำแนกของข้อทดสอบเป็นรายข้อ โดยพิจารณาข้อทดสอบที่มีความยากง่ายอยู่ในเกณฑ์ 0.20 - 0.80 และมีค่าอำนาจจำแนกอยู่ในเกณฑ์ 0.20 ขึ้นไปจำนวน 30 ข้อ และจากการวิเคราะห์หาค่าความยากง่าย และค่าอำนาจจำแนกเป็นรายข้อ ซึ่งข้อสอบที่ได้มีค่าความยากง่าย (p) อยู่ระหว่าง 0.37 - 0.70 ค่าอำนาจจำแนก (r) อยู่ระหว่าง 0.20 - 0.90 (ภาคผนวก ง)

3.7 นำข้อสอบวัดทักษะคิดวิเคราะห์ ที่ผ่านเกณฑ์การพิจารณาความยากง่าย และค่าอำนาจจำแนกไปวิเคราะห์หาค่าความเชื่อมั่น โดยใช้สูตรของคูเดอร์ ริชาร์ดสัน (KR-20) (พวงรัตน์ ทวีรัตน์, 2543 : 125) ซึ่งได้ค่าความเชื่อมั่นของข้อสอบเท่ากับ 0.81 (ภาคผนวก จ)

3.8 จัดพิมพ์แบบวัดทักษะคิดวิเคราะห์ เพื่อนำไปใช้จริงกับกลุ่มตัวอย่างต่อไป

4. การสร้างและหาคุณภาพแบบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน เรื่อง หน่วยพื้นฐานของสิ่งมีชีวิต

4.1 ศึกษาหลักสูตร วิเคราะห์เนื้อหา และเอกสารประกอบการจัดการเรียนรู้ที่เกี่ยวข้อง เพื่อทำความเข้าใจกับมาตรฐานการเรียนรู้ของหลักสูตร ขอบข่ายเนื้อหา ตัวชี้วัดรายปี วิธีการสอน และการวัดผลประเมินผลเพื่อนำมาสร้างแบบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนเรื่อง หน่วยพื้นฐานของสิ่งมีชีวิต

4.2 สร้างตารางวิเคราะห์หลักสูตร โดยการวิเคราะห์มาตรฐานการเรียนรู้ ตัวชี้วัด สาระการเรียนรู้ จุดประสงค์การเรียนรู้ และแนวคิด ดังนี้

ตาราง 10 วิเคราะห์หลักสูตรเพื่อสร้างข้อสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน

กิจกรรม	ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน	จำนวน (ข้อ)	รวม (ข้อ)
1. สิ่งมีชีวิตมีขนาดเล็ก	1. ด้านความรู้	2	6
	2. ด้านความเข้าใจ	2	
	3. ด้านกระบวนการทางวิทยาศาสตร์	1	
	4. ด้านการนำความรู้และกระบวนการทางวิทยาศาสตร์ไปใช้	1	
2. โครงสร้างและหน้าที่ของเซลล์	1. ด้านความรู้	2	6
	2. ด้านความเข้าใจ	2	
	3. ด้านกระบวนการทางวิทยาศาสตร์	1	
	4. ด้านการนำความรู้และกระบวนการทางวิทยาศาสตร์ไปใช้	1	
3. ความสัมพันธ์ระหว่างรูปร่างกับหน้าที่ของเซลล์	1. ด้านความรู้	2	6
	2. ด้านความเข้าใจ	2	
	3. ด้านกระบวนการทางวิทยาศาสตร์	1	
	4. ด้านการนำความรู้และกระบวนการทางวิทยาศาสตร์ไปใช้	1	

ตาราง 10 (ต่อ)

กิจกรรม	ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน	จำนวน (ข้อ)	รวม (ข้อ)
4. การจัดระบบของ สิ่งมีชีวิต	1. ด้านความรู้	2	6
	2. ด้านความเข้าใจ	2	
	3. ด้านกระบวนการทางวิทยาศาสตร์	1	
	4. ด้านการนำความรู้และกระบวนการ ทางวิทยาศาสตร์ไปใช้	1	
5. การแพร่และ การออสโมซิส	1. ด้านความรู้	2	6
	2. ด้านความเข้าใจ	2	
	3. ด้านกระบวนการทางวิทยาศาสตร์	1	
	4. ด้านการนำความรู้และกระบวนการ ทางวิทยาศาสตร์ไปใช้	1	
รวมจำนวนข้อสอบทั้งหมด			30

4.3 สร้างข้อสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนเรื่อง หน่วยพื้นฐานของสิ่งมีชีวิต ให้สอดคล้องกับตารางวิเคราะห์หลักสูตร จำนวน 30 ข้อ เป็นข้อสอบแบบปรนัย ชนิดเลือกตอบ 4 ตัวเลือก มีเกณฑ์การให้คะแนนคือ ตอบถูกให้ 1 คะแนน ตอบผิดหรือไม่ตอบให้ 0 คะแนน

4.4 นำข้อสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนหน่วยพื้นฐานของสิ่งมีชีวิต เสนอต่ออาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ตรวจสอบและให้ข้อเสนอแนะ เพื่อนำไปปรับปรุงแก้ไข

4.5 นำข้อสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนเรื่อง หน่วยพื้นฐานของสิ่งมีชีวิต เสนอต่อผู้ทรงคุณวุฒิจำนวน 5 ท่าน เพื่อตรวจสอบความเที่ยงตรงเชิงเนื้อหา โดยพิจารณาความสอดคล้องตามจุดประสงค์การเรียนรู้ และระดับพฤติกรรมในการวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน โดยหาดัชนีความสอดคล้อง (Index of Item Objective Congruence : IOC) ซึ่งมีเกณฑ์การพิจารณาให้คะแนน ดังนี้

ให้คะแนน -1 เมื่อแน่ใจว่าข้อสอบนั้นไม่สอดคล้องกับจุดประสงค์

ให้คะแนน 0 เมื่อไม่แน่ใจว่าข้อสอบนั้นสอดคล้องกับจุดประสงค์

ให้คะแนน +1 เมื่อแน่ใจว่าข้อสอบนั้นสอดคล้องกับจุดประสงค์

โดยพิจารณาข้อสอบที่มีค่า IOC ตั้งแต่ 0.50 - 1.00 ถือว่าเป็นข้อสอบที่มีความสอดคล้อง กรณีข้อสอบไม่ถึงเกณฑ์ต้องปรับปรุงตามคำแนะนำของผู้ทรงคุณวุฒิให้ถึงเกณฑ์

ซึ่งผลการประเมินความเที่ยงตรงเชิงเนื้อหาของแบบข้อสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนรายข้อของผู้ทรงคุณวุฒิมีค่า IOC ตั้งแต่ 0.60 - 1.00 (ภาคผนวก ฉ)

4.6 นำข้อสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนเรื่อง หน่วยพื้นฐานของสิ่งมีชีวิต ที่ปรับปรุงแก้ไขตามคำแนะนำของผู้ทรงคุณวุฒิแล้วไปทดลองใช้ (Try Out) กับนักเรียนที่เคยเรียนเรื่อง หน่วยพื้นฐานของสิ่งมีชีวิตแล้ว จำนวน 30 คน เพื่อหาค่าความยากง่าย และค่าอำนาจจำแนกของข้อสอบเป็นรายข้อ โดยพิจารณาข้อสอบที่มีความยากง่ายอยู่ในเกณฑ์ 0.20 - 0.80 และมีค่าอำนาจจำแนกอยู่ในเกณฑ์ 0.20 ขึ้นไปจำนวน 30 ข้อ กรณีข้อสอบไม่ถึงเกณฑ์ต้องปรับปรุงตามคำแนะนำของผู้ทรงคุณวุฒิให้ถึงเกณฑ์ ซึ่งข้อสอบที่ได้มีค่าความยากง่าย (p) อยู่ระหว่าง 0.33 - 0.73 ค่าอำนาจจำแนก (r) อยู่ระหว่าง 0.20 - 0.50 (ภาคผนวก ฉ)

4.7 นำข้อสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนเรื่อง หน่วยพื้นฐานของสิ่งมีชีวิตที่ผ่านเกณฑ์การพิจารณาไปวิเคราะห์หาค่าความเชื่อมั่น โดยใช้สูตรของ คูเคอร์ ริชาร์ดสัน (KR-20) (พวงรัตน์ ทวีรัตน์. 2543 : 125) ค่าความเชื่อมั่นอยู่ในเกณฑ์ 0.70 ขึ้นไป ซึ่งได้ค่าความเชื่อมั่นของแบบทดสอบเท่ากับ 0.72 (ภาคผนวก จ)

4.8 จัดพิมพ์แบบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน เพื่อนำไปใช้จริงกับกลุ่มตัวอย่างต่อไป

5. การสร้างและหาคุณภาพแบบวัดเจตคติต่อวิทยาศาสตร์

5.1 ศึกษาเอกสารเกี่ยวกับความหมาย องค์ประกอบ และแนวทางการวัดเจตคติต่อวิทยาศาสตร์เจตคติต่อวิทยาศาสตร์

5.2 สร้างตารางวิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างข้อคำถามกับเจตคติต่อวิทยาศาสตร์

ตาราง 11 วิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างข้อคำถามกับเจตคติต่อวิทยาศาสตร์

เจตคติต่อวิทยาศาสตร์	จำนวนข้อ
1. ความสนใจต่อวิทยาศาสตร์	5
2. การเห็นความสำคัญของวิทยาศาสตร์	5
3. ความนิยมชมชอบในวิทยาศาสตร์	5
รวมจำนวนข้อคำถาม	15

5.3 สร้างแบบวัดเจตคติต่อวิทยาศาสตร์ จำนวน 15 ข้อ โดยกำหนดมาตรวัดคำตอบของข้อความแต่ละข้อความ (ทั้งเห็นด้วยและไม่เห็นด้วย) แบ่งเป็น 5 ระดับ คือ

เห็นด้วยอย่างยิ่ง
เห็นด้วย
ไม่แน่ใจ
ไม่เห็นด้วย
ไม่เห็นด้วยอย่างยิ่ง
กำหนดคะแนนเป็นค่าประจำระดับของแต่ละระดับความเห็นซึ่งเป็นวิธีที่สะดวกมาก
ในทางปฏิบัติ ดังนี้

ข้อความทางบวก ให้ระดับคะแนน ดังนี้

เห็นด้วยอย่างยิ่ง	ระดับคะแนน	5
เห็นด้วย	ระดับคะแนน	4
ไม่แน่ใจ	ระดับคะแนน	3
ไม่เห็นด้วย	ระดับคะแนน	2
ไม่เห็นด้วยอย่างยิ่ง	ระดับคะแนน	1

ข้อความทางลบ ให้ระดับคะแนน ดังนี้

เห็นด้วยอย่างยิ่ง	ระดับคะแนน	1
เห็นด้วย	ระดับคะแนน	2
ไม่แน่ใจ	ระดับคะแนน	3
ไม่เห็นด้วย	ระดับคะแนน	4
ไม่เห็นด้วยอย่างยิ่ง	ระดับคะแนน	5

5.4 นำแบบวัดเจตคติต่อวิทยาศาสตร์เสนอต่ออาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ตรวจสอบและให้ข้อเสนอแนะ เพื่อนำไปปรับปรุงแก้ไข

5.5 นำแบบวัดเจตคติต่อวิทยาศาสตร์ เสนอต่อผู้ทรงคุณวุฒิจำนวน 5 ท่าน เพื่อตรวจสอบความเที่ยงตรงเชิงเนื้อหาของแบบวัดเจตคติต่อวิทยาศาสตร์ โดยหาดัชนีความสอดคล้อง (Index of Item Objective Congruence : IOC) ซึ่งมีเกณฑ์การพิจารณาให้คะแนนดังนี้

ให้คะแนน -1 เมื่อแน่ใจว่าข้อสอบนั้นไม่สอดคล้องกับจุดประสงค์

ให้คะแนน 0 เมื่อไม่แน่ใจว่าข้อสอบนั้นสอดคล้องกับจุดประสงค์

ให้คะแนน +1 เมื่อแน่ใจว่าข้อสอบนั้นสอดคล้องกับจุดประสงค์

โดยพิจารณาข้อสอบที่มีค่า IOC ตั้งแต่ 0.50 - 1.00 ถือเป็นข้อสอบที่มีความสอดคล้อง ซึ่งผลการประเมินความเที่ยงตรงเชิงเนื้อหาของแบบวัดเจตคตรายข้อของผู้ทรงคุณวุฒิมีค่า IOC ตั้งแต่ 0.80 - 1.00 (ภาคผนวก ข)

5.6 นำแบบวัดเจตคติต่อวิทยาศาสตร์ ที่ปรับปรุงแก้ไขตามคำแนะนำของผู้ทรงคุณวุฒิ แล้วไปทดลองใช้ (Try Out) กับนักเรียนที่ไม่ใช่กลุ่มตัวอย่าง จำนวน 30 คน นำคะแนนที่ได้ไปหาค่าอำนาจจำแนกของแบบวัดเจตคติต่อวิทยาศาสตร์ โดยพิจารณาให้ในเกณฑ์ 0.20 ขึ้นไป ซึ่งค่าอำนาจจำแนก (α) อยู่ระหว่าง 0.37 - 0.78 (ภาคผนวก ข)

5.7 นำแบบวัดเจตคติต่อวิทยาศาสตร์ ที่ผ่านเกณฑ์การพิจารณาไปวิเคราะห์หาค่าความเชื่อมั่น โดยวิธีการหาค่าสัมประสิทธิ์แอลฟาของครอนบัค (Cronbach) (พิชิต ฤทธิ์จรูญ. 2554 : 248) ซึ่งได้ค่าความเชื่อมั่นของแบบทดสอบเท่ากับ 0.91 (ภาคผนวก ข)

5.8 จัดพิมพ์แบบวัดเจตคติต่อวิทยาศาสตร์ เพื่อนำไปใช้จริงกับกลุ่มตัวอย่างต่อไป

การเก็บรวบรวมข้อมูล

ในการวิจัยครั้งนี้เป็นการวิจัยเชิงพัฒนา (Research and Development) ซึ่งผู้วิจัยดำเนินการในขั้นตอนนี้ ดำเนินตามแบบแผนการทดลองแบบกลุ่มเดียว ทดสอบก่อนเรียน และหลังจัดกิจกรรมการเรียนรู้ One Group Pretest – Posttest Design (ล้วน และอังคณา สายยศ. 2538 : 248)

สอบก่อนเรียน	ทดลอง	สอบหลังเรียน
T_1	X	T_2

สัญลักษณ์ที่ใช้ในรูปแบบการทดลองเพื่อสื่อความหมายคือ

T_1 แทน การทดสอบก่อนที่จะกระทำการทดลอง

X แทน การจัดการทำการทดลอง

T_2 แทน การทดสอบหลังที่จะกระทำการทดลอง

1. ผู้วิจัยขอหนังสือราชการจากคณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏรำไพพรรณี ถึงผู้อำนวยการโรงเรียนสตรีมารดาพิทักษ์ เพื่อขอความอนุเคราะห์ในการวิจัยและจัดเก็บรวบรวมข้อมูลในการวิจัยประกอบการจัดกิจกรรมการเรียนรู้โดยใช้ชุดกิจกรรมการเรียนรู้โดยใช้แนวคิดเกมมิฟิเคชัน เรื่อง หน่วยพื้นฐานของสิ่งมีชีวิต (22 เมษายน 2564)

2. จัดเตรียมห้องเรียนจัดสภาพแวดล้อมเพื่อเอื้อต่อการจัดกิจกรรมการเรียนรู้โดยใช้ชุดกิจกรรมการเรียนรู้โดยใช้แนวคิดเกมมิฟิเคชัน เรื่อง หน่วยพื้นฐานของสิ่งมีชีวิต

3. ทดสอบประสิทธิภาพแบบเดี่ยว (1:1) กับนักเรียน 3 คน เพื่อปรับปรุงประสิทธิภาพของชุดกิจกรรมการเรียนรู้โดยใช้แนวคิดเกมมิฟิเคชัน เรื่อง หน่วยพื้นฐานของสิ่งมีชีวิต

4. ทดสอบประสิทธิภาพแบบกลุ่ม (1:10) กับนักเรียน 10 คน เพื่อปรับปรุงประสิทธิภาพของชุดกิจกรรมการเรียนรู้โดยใช้แนวคิดเกมมิฟิเคชัน เรื่อง หน่วยพื้นฐานของสิ่งมีชีวิต

5. ทดสอบประสิทธิภาพภาคสนาม (1:100) กับนักเรียน 40 คน เพื่อปรับปรุงประสิทธิภาพของชุดกิจกรรมการเรียนรู้โดยใช้แนวคิดเกมมิฟิเคชัน เรื่อง หน่วยพื้นฐานของสิ่งมีชีวิต

6. ให้นักเรียนทำแบบทดสอบก่อนเรียน (Pretest) โดยใช้วัดทักษะคิดวิเคราะห์ และแบบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนเรื่อง หน่วยพื้นฐานของสิ่งมีชีวิต ก่อนจัดการเรียนรู้ผ่านชุดกิจกรรมการเรียนรู้โดยใช้แนวคิดเกมมิฟิเคชัน เรื่อง หน่วยพื้นฐานของสิ่งมีชีวิต

7. ผู้วิจัยดำเนินการจัดกิจกรรมการเรียนรู้โดยใช้ชุดกิจกรรมการเรียนรู้โดยใช้แนวคิดเกมมิฟิเคชัน เรื่อง หน่วยพื้นฐานของสิ่งมีชีวิต กิจกรรมละ 3 ชั่วโมง รวม 15 ชั่วโมง ใช้เวลา 5 สัปดาห์ สัปดาห์ละ 3 ชั่วโมง โดยมีกำหนดการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ ดังตาราง 12

ตาราง 12 แสดงกำหนดการจัดกิจกรรมการเรียนรู้โดยใช้ชุดกิจกรรมการเรียนรู้โดยใช้แนวคิดเกมมิฟิเคชัน เรื่อง หน่วยพื้นฐานของสิ่งมีชีวิต

วันที่	กิจกรรม	เวลา (ชั่วโมง)
23 มิถุนายน 2564	ทำแบบทดสอบก่อนเรียน คือ แบบวัดทักษะคิดวิเคราะห์ และ แบบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนเรื่อง หน่วยพื้นฐานของสิ่งมีชีวิต	2
30 มิถุนายน 2564	กิจกรรมที่ 1 สิ่งมีชีวิตมีขนาดเล็ก	3
7 กรกฎาคม 2564	กิจกรรมที่ 2 โครงสร้างและหน้าที่ของเซลล์	3
14 กรกฎาคม 2564	กิจกรรมที่ 3 ความสัมพันธ์ระหว่างรูปร่างกับการทำหน้าที่ของเซลล์	3
21 กรกฎาคม 2564	กิจกรรมที่ 4 การจัดระบบของสิ่งมีชีวิต	3
28 กรกฎาคม 2564	กิจกรรมที่ 5 การแพร่และการออสโมซิส	3
4 สิงหาคม 2564	ทำแบบทดสอบหลังเรียน คือ แบบวัดทักษะคิดวิเคราะห์ แบบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนเรื่อง หน่วยพื้นฐานของสิ่งมีชีวิต และแบบวัดวัดเจตคติต่อวิทยาศาสตร์	3

8. เมื่อสิ้นสุดการจัดการเรียนรู้ผ่านชุดกิจกรรมการเรียนรู้โดยใช้แนวคิดเกมมิฟิเคชัน เรื่อง หน่วยพื้นฐานของสิ่งมีชีวิต แต่ละกิจกรรมแล้วผู้วิจัยให้ผู้เรียนทำการทดสอบท้ายกิจกรรม

9. เมื่อจัดกิจกรรมการเรียนรู้ครบทุกกิจกรรม ให้นักเรียนทำแบบทดสอบหลังเรียน (Posttest) โดยใช้แบบวัดทักษะคิดวิเคราะห์ และแบบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนเรื่อง หน่วยพื้นฐานของสิ่งมีชีวิต เป็นชุดเดียวกันกับที่ใช้ทดสอบก่อนเรียน และให้นักเรียนทำการวัดเจตคติต่อวิทยาศาสตร์

การวิเคราะห์ข้อมูล

การวิเคราะห์ข้อมูล มีดังนี้

1. หาประสิทธิภาพของชุดกิจกรรมการเรียนรู้โดยใช้แนวคิดเกมมิฟิเคชัน เรื่อง หน่วยพื้นฐานของสิ่งมีชีวิต ตามเกณฑ์ 80/80 โดยการหาประสิทธิภาพของชุดกิจกรรม โดยใช้สูตร E_1/E_2
2. เปรียบเทียบค่าเฉลี่ยของคะแนนทักษะคิดวิเคราะห์ของนักเรียนที่เรียนรู้ผ่านชุดกิจกรรมการเรียนรู้โดยใช้แนวคิดเกมมิฟิเคชัน เรื่อง หน่วยพื้นฐานของสิ่งมีชีวิต ก่อนเรียนและหลังเรียน โดยนำคะแนนจากแบบทดสอบมาตรฐาน ตอบถูกได้ 1 ผิดได้ 0 และนำคะแนนแต่ละคนมาหาค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยของคะแนนก่อนเรียนและหลังเรียน ทดสอบโดยใช้สถิติ t-test (Dependent Samples)
3. เปรียบเทียบค่าเฉลี่ยของคะแนนผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนเรื่อง หน่วยพื้นฐานของสิ่งมีชีวิต ของนักเรียนที่เรียนรู้ผ่านชุดกิจกรรมการเรียนรู้โดยใช้แนวคิดเกมมิฟิเคชัน เรื่อง หน่วยพื้นฐานของสิ่งมีชีวิต ก่อนเรียนและหลังเรียน โดยนำคะแนนจากแบบทดสอบมาตรฐาน ตอบถูกได้ 1 ผิดได้ 0 และนำคะแนนแต่ละคนมาหาค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยของคะแนนก่อนเรียนและหลังเรียน ทดสอบ โดยใช้สถิติ t-test (Dependent Samples)
4. หาค่าเฉลี่ยของคะแนนเจตคติต่อวิทยาศาสตร์ของนักเรียนที่เรียนรู้ผ่านชุดกิจกรรมการเรียนรู้โดยใช้แนวคิดเกมมิฟิเคชัน เรื่อง หน่วยพื้นฐานของสิ่งมีชีวิต นำคะแนนของแต่ละคนมาหาค่าเฉลี่ย มาแปลความหมายค่าเฉลี่ยจากแบบประเมินเจตคติต่อวิทยาศาสตร์ มีเกณฑ์ดังนี้ (บุญชม ศรีสะอาด. 2545 : 65)

คะแนนเฉลี่ยระหว่าง 4.50 - 5.00	หมายถึง	มีเจตคติต่อวิทยาศาสตร์ในระดับดีมาก
คะแนนเฉลี่ยระหว่าง 3.50 - 4.49	หมายถึง	มีเจตคติต่อวิทยาศาสตร์ในระดับดี
คะแนนเฉลี่ยระหว่าง 2.50 - 3.49	หมายถึง	มีเจตคติต่อวิทยาศาสตร์ในระดับปานกลาง
คะแนนเฉลี่ยระหว่าง 1.50 - 2.49	หมายถึง	มีเจตคติต่อวิทยาศาสตร์ในระดับค่อนข้างไม่ดี
คะแนนเฉลี่ยต่ำกว่า 1.49	หมายถึง	มีเจตคติต่อวิทยาศาสตร์ในระดับไม่ดี

สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

ในการวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยทำการหาคุณภาพเครื่องมือและวิเคราะห์ข้อมูล โดยใช้สถิติดังนี้

1. สถิติที่ใช้หาคุณภาพเครื่องมือ

- 1.1 การคำนวณค่าดัชนีความสอดคล้อง (IOC)
- 1.2 การคำนวณหาค่าความยากง่าย (p)
- 1.3 ค่าความเชื่อมั่น โดยวิธีของคูเดอร์ ริชาร์ดสัน (Kuder–Richardson) KR-20
- 1.4 ค่าความเชื่อมั่นของแบบวัดเจตคติต่อวิทยาศาสตร์โดยหาค่าสัมประสิทธิ์ แอลฟา (α -coefficient) ตามวิธีการของครอนบาค (Cronbach)
- 1.5 ค่าอำนาจจำแนก (r)
- 1.6 ค่าร้อยละ (Percentage)
- 1.7 การหาประสิทธิภาพของชุดกิจกรรม (E_1/E_2) คำนวณหาประสิทธิภาพของกระบวนการ (E_1) และคำนวณหาประสิทธิภาพของผลลัพธ์ (E_2)

2. สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

- 2.1 ค่าร้อยละ (Percentage)
- 2.2 ค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$)
- 2.3 ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.)

3. สถิติที่ใช้ในการทดสอบสมมติฐาน

- 3.1 ทดสอบความแตกต่างของคะแนน โดยใช้ t-test (Dependent Samples)

ในการวิจัยครั้งนี้วิเคราะห์ข้อมูลและแปลผลเพื่อตรวจสอบสมมติฐานโดยใช้โปรแกรมคอมพิวเตอร์สำเร็จรูป